

1053
May, 25th

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਖੇਸਲਾ ਅਤੇ ਸੋਨੀ ਜੇ. ਜੇ.
1 ਬੀਰਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲੈਟਸ
ਬਨਾਮ

ਹਰਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਰ
'1952 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 648'
ਕੋਡ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V), ਆਰਡਰ 22— ਫੋਟੋ—ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ
ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ—ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ—ਕੀ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ—ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਕੀ ਜੀ ਨਲਟੀ—ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ
ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਾਸੇ— ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ—ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਰਿਡੈਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ (1913)- ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ, ਰੀਡੈਪਸ਼ਨ ਲਈ—ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ—ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ—ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ—ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12—ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ—ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—ਚਾਹੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ।

60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਸ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ / ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ 150 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਸ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ 'ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

(2) ਛੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਕੋਰਸ ਤਾਂ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਵ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਾ ਭੇਜਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਤੋਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(4) ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧਿਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਜ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ (2), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1928 ਲਾਹ. 784

(2) ILR 45 ਕੈਲ. 94.

(5) ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਕਲੈਕਟਰ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ, ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ 12.

(6) ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਵਰ ਵੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ - ਮਿਤੀ 20 ਅਗਸਤ 1952, ਸ੍ਰੀ ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ, ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ।

ਐਫਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਮਿੱਤਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਪੀਸੀ ਪੀਡਿਤ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮੋਹਨ ਸੂਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਹਰਲਾਲ ਦੁਆਰਾ 227 ਵਿੱਘੇ 11 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੀ ਮੰਗੀ ਸੀ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਘਿਆਸ-ਉਦ-ਦੀਨ ਅਤੇ ਸਿਰਾਜ-ਉਦ-ਦੀਨ, ਦੋ ਮੁਸਲਿਮ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਤੋਂ 3 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ 25 ਮਈ 1945 ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। 6,000 ਕਬਜ਼ਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, 21 ਫਰਵਰੀ 1946 ਨੂੰ, ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ

ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

Birbal and
others

v.

Harlal and
others

ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 11,000 ਲੀਜ਼ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀਡ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ 5,000 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰੁਪਏ 6,000 ਪਿਛਲੇ ਮੋਰਗੇਜਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਸਨ। ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1949 ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਲਕ ਘਿਆਸ-ਉਦ-ਦੀਨ ਅਤੇ Khosla, J. ਸਿਰਾਜ-ਉਦ-ਦੀਨ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 25 ਜੁਲਾਈ 1949 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1949 ਦੇ ਐਕਟ XXXVI ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਕਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। 25 ਜੁਲਾਈ, 1949. ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ 1949 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਡਿਮਪਸ਼ਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਲੈਕਟਰ. ਕਟੋਡੀਅਨ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਕਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਟੋਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ - ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੀ ਰੀਡਿਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ 2 ਜੂਨ 1950 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਪਾਅ ਜਿਸ ਦੀ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ

Birbal and
mothers

r.

Harlal and
others

Khosla, J.

ਨਿਗਰਾਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 28 ਨਵੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਵੈਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾ. ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 29 ਦਸੰਬਰ 1951 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਗੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਸੁਰਜਾ, ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ 28 ਜੁਲਾਈ, 1951 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 29 ਦਸੰਬਰ 1951 ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਰਜਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਉਸਦੇ

Birbal and
others

v.

Harlal and
others

ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਗਿਰਵੀ-ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ 29 ਜਨਵਰੀ 1952 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰੱਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਟੋਡੀਅਨ ਨੇ ਵੱਖਰੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ 6 ਫਰਵਰੀ 1952 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਹੁਣ ਸੂਰਜਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਲਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: -

- (1) ਕੀ ਸੂਰਜਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ 28 ਜੁਲਾਈ 1951 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (2) ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੂਰਜਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਛੋਟ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਛੋਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ?

Birbal and
others

v.

Harlal and
others

ਇਹ ਮੁੱਦੇ 2 ਅਗਸਤ 1952 ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਬਹਿਸ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸੂਰਜਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਹ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੂਰੀਆ Khosla, J. ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਓ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। . ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇੱਕ ਇਹ ਕਿ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖਣਾ. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਛੋਟ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਬੋਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ 150 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਘਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ

ਕਿਸੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫਰਮਾਨ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 150 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ

ਆਧਾਰ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ Khosla, J. ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ।

Birbal and
others

v.

Harlal and
others

ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਰਖਾਸਤ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ*

ਦੂਸਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਛੋਟ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਪੜਾਅ ਪਰ ਇਹ ਕੋਰਸ ਤਾਂ ਹੀ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੂਰਜਾ ਦੀ ਮੌਤ 28 ਜੁਲਾਈ 1951 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹਿਸਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਰਜਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਤਬਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਸਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁੰਨੀ, ਇੱਕ ਘਾਟੀ ਪੱਖ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੁੰਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਫਿਰ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਚੁੰਨੀ others ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਨ। ਉਹੀ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ Khosla, J. ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬ੍ਰਿਜ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ (2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧਿਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸੀ।

ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਬੰਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

Birbal and
others

v.

Harlal and
others

Khosla, J.

ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ- * "ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5, 7, 8, 9, 10 ਜਾਂ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ; ਆਰਡਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ * * ◆ " ◆ "

ਇਸ ਲਈ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਡਿਮਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ 2 ਜੂਨ 1950 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਰਨਲ ਲੈਕਟਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਰਨਲ ਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 79, 85, ■*

ਉਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 86, 87, 89, 90, 91, 92 ਅਤੇ 101 ਤਹਿਤ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਵਰ ਵੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ^ - ^' ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਵੋਲ. VH] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 335 ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਦਾ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਨ।

ਨਿਗਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੇ ਹਿੱਤ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

Birbal and
others
v.
Harlal and
others
Khosla, J.

ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਮੋਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

Soni, J.